

Índex

Presentació	
Luis Piacenza	7

PRIMERA PART

Articles

ESG: Estat de la qüestió	
Cristina Guillén.....	13
Què podem i què no podem esperar de la Comptabilitat Social	
Adrián Zicari.....	29
La divulgació mediambiental voluntària com a instrument de resistència en un context polític autoritari	
Wafa Khlif i Sami El Omari.....	41
Incorporant al quadre de comandament integral la dimensió social i mediambiental	
Ramon Bastida i Oriol Amat.....	55
Claus Europees per a l'harmonització de la Informació no Financera o en matèria de Sostenibilitat	
Salvador Marín i Esther Ortiz.....	69
Del Govern Corporatiu a la Governança+. La proposta del Grup Consultiu sobre <i>Reporting</i> de la Comissió Europea (EFRAG)	
Xavier Subirats.....	83
El talent femení i l'ESG: benefici social i corporatiu	
Ester Oliveras.....	103
Corporate Sustainability: the Fit between Demand and Measurement	
Amedeo Pugliese	117

SEGONA PART

Casos pràctics

Implantació d'un Mapa de Riscos de Negoci i Riscos Emergents <i>ESG</i> en una escola de <i>management</i> . El cas de la UPF - Barcelona School of Management Francesc Roca i Pilar Soldevila	131
Informe d'emissions de gasos d'efecte hivernacle: El cas de Globant Alejandro Álvarez i María Josefina Ripani	161
La política i la informació d' <i>ESG</i> en Cellnex Telecom Pilar Lloret	177

Presentació

El concepte de «*triple bottom line*», o triple línia de resultats s'atribueix a John Elkington, un emprenedor i escriptor que el 1994 parlava del concepte de persones, planeta i beneficis (*people, planet and profit*). Aquesta associació sobre l'existència de tres elements estratègics relacionats amb un desenvolupament sostenible és la que va donar lloc amb els anys a l'acrònim ESG (*Environmental, Social and Governance*), traduït al català en la seva versió menys popular «ASG» (Ambient, Social i Governança). En qualsevol cas i sense caldre atribuir l'autoria, el concepte que existeixen tres coses sobre les quals es basa la sostenibilitat continua gaudint d'un gran èxit fins als nostres dies, en els quals la necessitat de gestionar els aspectes ESG ha esclatat com l'imperatiu empresarial. Si bé això és vàlid per a alguns, per als més agnòstics és solament el tema de moda de la dècada.

Lluny d'intentar establir un debat sobre l'agnosticisme ESG, la idea inicial d'editar aquest número de la revista perseguia donar un context el més esclaridor possible de la situació actual, i dels possibles escenaris futurs; però principalment és una crida d'atenció a la complexitat del fenomen: el mateix Elkington planteja en la seva recent publicació *Green Swans*, un *recall* del concepte (terme anglosaxó de «retirar del mercat» molt freqüent en la indústria automotriu), en considerar-ho obsolet. En la seva explicació, Elkington planteja un desafiament intel·lectualment molt més complex, que és el d'entrar en una economia regenerativa. Ja ens hem gastat el temps de la possibilitat senzillament de no fer mal, ara hem de cercar sortides regeneratives perquè la sostenibilitat sigui possible, viable. Aquesta evolució intel·lectual fa necessari aquest tipus de reflexions i publicacions, ja que fins i tot en els més alts nivells d'influència política (com les conferències de Nacions Unides, o el *Green Deal* europeu), continuem arrossegant el principi de «no fer un mal significatiu» com si amb això n'hi hagués prou per a regenerar el mal que avui es fa evident en el planeta, en la distribució de la riquesa i en les dificultats per a governar el comportament empresarial sobre premisses d'ètica i integritat; és a dir, les tres variables: E, S i G.

Comprendre la complexitat és el principal desafiament per al món acadèmic, empresarial i financer, i un imperatiu per a la formació i la definició de les competències en comptabilitat i direcció. Fa temps l'ICAEW postulava la idea que era moment que els comptables salvessin el món. Probablement, el que necessitem és un bany d'humilitat i preguntar-nos si els humans, com a raça de primats amb capacitat política, des de les nostres competències i experiència, som capaços de salvar-nos com a espècie a nosaltres mateixos. Una idea tal vegada més allunyada dels estoïcismes de «salvar el món» i més alineada amb trobar una manera autèntica de relacionar-nos amb el planeta i entre les persones que l'habitarem.

Aquesta edició de la revista comença amb una exhaustiva revisió de Cristina Guillén sobre l'estat del coneixement del mesurament dels aspectes ESG que ens permet començar a comprendre el vincle principal entre la problemàtica ESG i els aspectes de direcció i gestió. L'article d'Adrián Zicari exposa alguns desafiaments respecte de les limitacions que presenta la comptabilitat social i ens convida a abandonar el positivisme amb el qual habitualment busquem solucionar els problemes i endinsant-nos en la necessària anàlisi fenomenològica que proposen els problemes d'aquesta complexitat.

L'article de Wafa Khlif i Sami El Omari fa una mirada alternativa a la divulgació d'informació, mostrant-la com un instrument de resistència en un espai on es dona lloc a veus que poden estar silenciades en altres dimensions. Tant Zicari com Khlif i El Omari ens suggereixen una reflexió necessària als espais que no necessàriament estiguem veient en el món actual de la comptabilitat i la informació financera.

A continuació, Ramon Bastida i Oriol Amat ens ajudaran a estructurar aquestes reflexions inicials del número ESG en el context del quadre de comandament integral, que juntament amb l'article de Salvador Marín i Esther Ortiz sobre l'harmonització de la informació de sostenibilitat en matèria normativa, ens proporcionen un context pràctic per a donar-li marc al desplegament, també necessari, de la gestió i els mecanismes de divulgació dels aspectes ESG. En aquest sentit, Xavier Subirats fa un aprofundiment sobre l'evolució d'aquests aspectes normatius europeus en el context de la governança, i enllaça amb els mecanismes de divulgació i gestió l'imperatiu d'avançar cap a nous estadis de governança empresarial.

En els últims articles, Ester Oliveras ens proposa una anàlisi particular de l'aspecte del talent femení en el context de l'evolució dels aspectes ESG, i ens aporta una visió completa sobre com el fenomen de l'ESG és un instrument crucial en la transformació d'institucions masculines enquistades en els mecanismes de governança empresarial. Per part seva, Amedeo Pugliese ens aporta una interessant perspectiva sobre les audiències i l'evolució dels mecanismes de divulgació dels aspectes de sostenibilitat.

Finalment, s'inclouen tres casos pràctics amb diferents perspectives. L'elaborat per Francesc Roca i Pilar Soldevila ens permet veure la integració de la informació ESG en els mecanismes d'informació per a la presa de decisions. El d'Alejandro Álvarez i Josefina Ripani ens mostra un aspecte complex en els inventaris d'emissions de gasos d'efecte hivernacle, com ho són les emissions indirectes d'abast 3. I, el cas de Pilar Lloret ens mostra un enfocament exhaustiu de diversos aspectes d'ESG incorporats al *corporate reporting*.

Luis Piacenza

Coordinador del monogràfic

Soci responsable Sostenibilitat i Canvi Climàtic. Crowe.

Asociació Catalana de Comptabilitat i Direcció
Edifici Col·legi d'Economistes de Catalunya 4a. Planta, Barcelona
Tel. 93 416 16 04 extensió 2019
info@accid.org
www.accid.org
[@AsociacioACCID](https://twitter.com/AsociacioACCID)